

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő: ZÁDORY KÁROLY.
Laptulajdonos: FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Élelmi cikkeink.

A táplálkozás több tekintetből képezi a legfontosabb érdeklődés tárgyát és ez annyira átértett és értett köztudat, hogy ugy közegészségi mint közgazdasági s egyéb okadatulással bizonyítani is felesleges.

Petrozsény s általán a Zsilvölgy lakossága behozatal utján fedezi élelemszükségletét. A fogyasztók száma pedig kétségtelenül meghaladja itt a 20 ezeret. Ennyi ember él itt a piacon s így nagy horderővel bír és más községekhez viszonyítva sokba kerül az élelmezés.

A lisztet Aradról, Temesvárról, Nagy-Kikindáról s még egy-két kisebb alföldi városból; a vágó-marha és sertés hús részét: Hátszegről, Pujról, Szászvárosról stb.; a zöldséget, gyümölcsöt Krassó-Szörénymegyéből, Aradmegyéből s Romániából; az aprójószágot és a kukoriczát leginkább Romániából importáljuk.

Ezen körülmény érthetővé teszi az itteni drágaságot, melyet a sok tekintetben egészségtelen verseny csak kis mértékben devalvál. Ha tehát, drágán kell beszerezniünk az élelmi cikkeket, gondoskodnunk kellene, hogy könnyűszerrel hozzá juthassunk s a lehető legelőnyösebben. De mit tapasztalunk?

Tekintsünk szét a piacon.
Veszekedni kell, ha egy pár csirkét vagy

pulykát akar valaki venni. Mig a vevő alkuszik az aprójószágra, vagy más piaci árucikkre, ott ólálkodik a háta mögött a kofa, vagy kereskedő s hirtelen előlép, kezébe nyomja a tenyésztő, vagy termelőnek az általa kívánt vételért s kikapja a közvetlen fogyasztó kezéből az árucikket.

Hogy ebből rendszerint piaci botrány lesz, az másodrendű kérdés, de a fő az, hogy a fogyasztó az orra elől ekként elharácsol élelmi cikket kénytelen a kofától, a kereskedőtől megvásárolni. Természetesen, már jóval magasabb ártól.

Az is tény, hogy mikor az egyéb házi teendőkkel elfoglalt gazdasszony, vagy kiküldött család a piacra mehet, akkorra a kofák és kereskedők — ez lévén üzleti foglalkozásuk — összevásárolják különösen a szárnyasokat s vagy sokkal drágábban adják itt el, vagy tovább szállítják.

Ezen üzérkedés az itteni fogyasztó közönség rovására történik.

Ezen segíteni kellene s lehetne az által, ha a község szabályrendeletet alkotna a piaci rendtartásról s abban gondoskodnék arról, hogy reggeli 8—9 óra előtt a kofák s kereskedők ne vásárolhassanak a piacon. Így van ez az országnak számtalan városában és községében. Kettős cél éretnék el ez által, és pedig: a fogyasztó kellemtelenség nélkül s jutányosabban beszerezhetné szükségletét, más részről a tenyésztő, illetve termelő, előnyösebben eladhatná áruját, minthogy

annak árát a kofák és kereskedők jobban letudják alkudni, mint a fogyasztók.

Igaz, hogy furfanggal ezt a rendelkezést is ki lehet játszani, de mégis, legalább oly botránykozató szemérmetlenséggel nyilvánosan nem üzérkedhetnének a fogyasztók rovására.

A hus-szemlére és a közfogyasztásra szánt husfélék vizsgálatára vonatkozólag is van megjegyzésünk.

Hogy a közfogyasztásra szánt állatok nagy része nem a közbiztonság érdekében s így levágás előtt a vágatási biztosnak be nem jelentetik, annak bebizonyítására készséggel vállalkozunk, jól lehet ez fölösleges, mert a csempészett és nem a vágóhídon levágott közfogyasztásra szánt állatok husa már sokszor elkoboztatott.

Arról is van tudomásunk, hogy betegségben elhullott állatok husát egyik-másik mészárszékből kimérték. Az ilyen húst elrejtik a hus-szemle elől s ugy csempészik az egészséges állatok husa közé, kijátssza a husvizsgálatot.

Lehet e ennél elítélendőbb impertinencia?!

Jó gyomru ember undorodik, ha látja, hogy milyen hűségi műveket árulnak egyik-másik helyen. Felundorodik az ember gyomra az ugy nevezett „vikszoshurkak” láttára. És ezeket kirakják egyik-másik nyilvános áruhelyen. Egy mészáros segéd szerkesztőségünkben elmondta, hogy miként készítenek azok; vagyis: hogy tisztítatlan marhabélbe, a bélsárral együtt beletöltik az állatvérét.

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

✽ A dal. ✽

Égbe nyúló, óriási
Komor sziklameredek,
Szerte omlik, ha romolnak
Fölötte sok ezredek.

Tengereket, folyamokat,
Legyen vizük bármilyen,
Mégis, mégis kiapasztja
Érek során az idő.

A mit alkot ügygyel-bajjal
Ember agya, emberkéz,
Ha érinti idő foga,
Szerte foszlik, rombavész.

Csak egy marad meg örökre,
Csak egy a mi meg nem hal,
Az emberi szívből fakadt
Csengő-bongó piaci dal.

Mig tüzes nap földre ontja
Az aranyos sugarát.
Mig virágok illatoznak.
Addig a dal megmarad.

Mig az ember szíve érez
Örömet meg bánatot,
Addig élnek, visszhangoznak
A vidám meg búslalok.

Hordja őket illat, szellő,
Hordja arany napsugár,
Hordja tarka szárnyú lepke,
Hordja dalos kis madár.

Belopják a jó szívekbe,
A hol öröm s bánat ered.
Ott rüggeneznek, virágoznak
S vernek mélyen gyökereket.

Mind fölött, mit ember alkot,
Az idő ül diadalt,
Csak egyet nem bír legyőzni:
A szárnyra kelt piaci dal.

Feleki Sándor.

A hírlapírás.

A sajtó világhatalommá emelkedett s a hírlapírás a művelt nemzetek intelligenciája számottevő részének egész munkásságát lefoglalja s ez a hivatásszerű foglalkozása.

Felvetettett az eszme, hogy kíváncsi, lehetséges volna — e hírlapírókat nevelni, vagyis a hírlapírók iskoláját létesíteni. Erre vonatkozólag kiváló szakférfiak nyilvánították véleményüket s ezek közül időszerűnek tartunk néhányat felemlíteni:

„Az újságírók iskoláját nem kell megcsinálni.

Az újságírók iskolája már meg van.

Az újságírók iskolája maga az élet.

Az iskola legfőbb bűne a sablon.

És az újság legnagyobb ellensége a sablon.

A lapszerkesztés, az újságírás annak a kezében, aki rátermett a feladatára, szakadatlan harc a sablon ellen.

Aki kitudja tapintani a nap eseményét, és megtalálja rá a formát is, az embert is, az tud újságot csinálni. Aki mellett észrevétlenül halad el az, ami a napból kiugrik, az mehet más pályára.

Újságot csinálni megállapított szabályok szerint nem kisebb otrombaság annál, mintha valaki nyomtatott könyvből másol szerelmes levelet.

Vagy tán diplomát adjon az iskola? Ez gondolatnak is iszonyu. Inzultus a mi édes mesterségünk ellen

Csak nőket érdekelhet e szenzátiós felfedezés!

„AFRODITIN”

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatású laurus-irja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjúi üdőségét, ruganyos telt-ségét. A testbőrt bársony-lágyságúvá és selyemfényűvé varázsolja. Ezen csodahatású ir győzelmű növényekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. Törvényesen védve. A pénz-t beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „STEAROPTINUM” laboratóriumában: Budapest, VII. kerület, Mexikói ut 88. sz

közé keverne kenyérmorzsát s olyan állati részeket, melyeket el szokás dobni.

És a szegény nép ezt a — nézni is — undorító állati esedéket megveszi, fogyasztja, mert kevés pénzért sokat kap s nem tudja mit eszik.

Leletlenség ezt eltűnni.

A földhöz ragadt pór egészsége épp oly becses, mint az ennek soványságán és véres verejtékén gazdaggá lett uzsorásé, vagy bárkié. Nem szabad azt hitvány érdekért kockáztatni.

Egy nemes gondolkodású emberbarát felajánlott szerkesztőségünknek egy magyar aranyat azon intelligens egyén részére, aki az említett állati esedékekből készített nyilvánosan árult, fekete hurkából egy dekányit elfogyaszt minden utókövetkezők nélkül.

Pályázó kerestetik.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Erzsébet királyné emlékére** f. hó 19-én a petrosényi állami iskolákban emlékünnepr tartatik, melyen az ünnep jelentőségét méltató megnyitó beszédet Vigh Nándor igazgató tartja, mely után a növendékek alkalmi énekei és szavatai következnek. Az iskolaünnepet megelőzőleg a növendékek a saját felekezeteik templomaiban tartandó gyász-istentiszteleten részt vesznek. A szülőket és tanügybarátokat az iskola ünnepre tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Az ev. ref. és az ág. ev. templomban** hétfőn, f. hó 19-én d. e. 9 órakor Erzsébet királyné emlékére gyászistentisztelet tartatik.

— **Gymnasiumi ünnepély.** A helybeli gymnasium folyó hó 19-én hétfőn d. e. 10 órakor a felejthetetlen Erzsébet királyné emlékére gyászünnepélyt rendez, melyre az érdeklődő szülők és a nagyeredmű közönség meghívatik. A gymnasiumi tanulók alkalmi énekeket énekelnek, és szavalnak a felolvasást pedig Dr. Sáringer János tanár fogja tartani. A gyászünnep a gymnasium I. osztyáiban fog megtartatni.

— **Erzsébet királyné emléke.** Erzsébet királyné emlékére Árpádházi Szent Erzsébet nevenapját, mely november 19-ikére, hétfőre esik, méltó kegyelettel ülik meg az egész országban. Az ország összes katolikus templomaiban istentiszteletet tartanak. Wlassics Gyula közoktatásiügyi miniszter rendeletére az összes iskolákban emlékünnepeket rendeznek Erzsébet napján. A petrosényi r. kath. templomban hétfőn d. e. 9 órakor lesz a gyászistentisztelet s ezután a gymnasiumban és az elemi iskolákban emlék ünnepély lesz, melyre az iskolák igazgatói meghívják a szülőket és tanügy barátokat.

Ujságot írni csak rajongással lehet. És diplomás rajongás elképzelhetetlen.

Az újságírás az egyetlen pálya, amely nem türi meg a kontárságot a maga talaján. A talentumot nem lehet pótolni se hanggal, se reklámmal, se szerepléssel, se arroganciával. Mert az újság naponként megjelenik. És kísüti azokról akik csinálják, hogy mi van bennük.

A sajtó a világ legnagyobb és legbecsületesebb hatalmassága. És nem ronthatja meg semmi, csak éppen az iskola. Ez még a sok mindennek felette álló újságíró is megtevesztendő. Beléje nevelné a czimkorságot. Mindenki mester akarja lenni. És nyomban be kellene zárni az iskolát. Hát jobb lesz meg se nyitni.

Braun Sándor.

Egy hírlapíró-iskoláról nem gondolkoztam soha egy percig se. Sőt erről talán még Wlassics se gondolkozott. De már így is merem állítani, hogy ha valami, akkor a hírlapírás az, amire születni kell.

Eötvös vetette fel egyszer azt a gondolatot, hogy ha valami virgoncz ember ráadná magát az egér fogdosásra, két, négy, öt évi gyakorlat után bizonyára tudna egeret fogni valahogy. — de egy két hetes macska, mindjárt jobban tudna.

És ezzel a megjegyzéssel úgy gondolom, kimerítettem a tárgyat.

Mikszáth Kálmán.

Megtanulni csak azt lehet, amit el is lehet felejtani. Aki elfelejtette az újságírást, az irhatott valaha újságot, de újságíró nem volt soha. Tanulnia kell — hogyne kellene? — az újságírónak is; de nem az újságírást, hanem azokat a tudományokat, amelyekből a zsurnaliz-

— **Kinevezés.** Ő felsége Makkay Jenő albiró Dévára kir. alügyesnek nevezte ki.

— **Előléptetés.** Nagy József m. kir. pénzügyi segédtitkár a m. kir. pénzügyminiszter p. ü. titkárrá kinevezte s ezen minőségben Brassóba áthelyezte. Mig egyrésztől örvendünk a humánus tisztviselő előléptetésének, másrésztől sajnáljuk, hogy vármegyenkből eltávozik.

— **Áthelyezés.** Zay Jenő m. kir. népfelkelési százados Déváról Szegedre áthelyeztetett.

— **Áthelyezések.** A király Jaszenovics István dévai kir. járásbírónak törvényszéki bírói minőségben a dévai kir. törvényszékhez és dr. Korber Endre dévai kir. tszéki bírónak járásbírói minőségben a dévai kir. járásbíróshoz saját kérelmükre leendő áthelyezését megengedte.

— **Bimbóhullás.** A szülők legdrágább gyönyörűsége a bájos kis Mariska. Janza Vazul szolgabíró és vigasztalhatlan nejének kis leánya elköltözött az anyálok közé. Még f. hó 15-én reggel vidáman játszadozott, édesen csevegett, 9 órakor hirtelen rosszul lett s a leggondosabb szülői ápolás és az orvosok odaadó fáradozása dacára, délután 3 órakor örök álomra szenderült. Földi maradványa f. hó 17-én d. e. 9 órakor a gör. kath. szertartás szerint beszenteltetve a 10 óra 36 perczkor indult vonattal Hátszegre szállítatott. A gyászszertartásnál képviselve volt Petrosény minden társadalmi osztálya, igaz részvételnek ekként is kifejezést adva. Őt keresztény felekezet templomainak harangjai zúgtak s a bányazenekar gyászdíulói mellett meghatottan kísérték a nagyszámú közönség és gyászfátyollal bevont díszsárlója alatt az ipartestület a kis halottat az álmóshoz, hol a kettős koporsóba zárt tetem újból beszenteltetve a koszorúkkal együtt egy külön kocsiba elhelyeztetett s elszállítatott Hátszegre, hol szintén nagy részvét mellett a köztanactóban d. u. 3 órakor örök nyugalomra helyeztetett. A melyen szomorodott szülők a következő gyászjelentést adták ki:

„Sajgó szívűnknek mély bánatával tudatják az alulírott szülők; gyermekeik: Pius és Viktor, valamint a rokonok nevében is, forrón szeretett Mariska leányuknak, folyó hó 15-én d. u. 3 órakor, néhány órai kínos betegsége után, 2 és 1/2 éves korában váratlanul bekövetkezett elhunytát. Az Égbe szállt kis angyal-lélek földi maradványa f. hó 17-én d. e. 9 órakor a melyen szomorodott szülők gyászhajlékká lett lakásán a gör. kath. szertartás szerint beszenteltetik s a 10 óra 36 perczkor induló vonattal Hátszegre szállítva, az ottani köztemetőben örök nyugalomra helyeztetik. — Az engesztelő szent-miséldozat f. hó 20-án d. e. 9 órakor fog a helybeli gör. kath. templomban az Egek-Urának bemutatatni.

Petrosény, 1900 évi november 16.

Janza Vazul és neje szül.: Doboi Mária.

„Végőst mosolyga örczéd
S a halál leszdede róla
Szép rózsáidat.

mus táplálkozik. Ám megtanulnia ezt a mesterséget nem lehet; az arra természeggett úgy kellett magával hoznia a világra. E rátermetségnek titka egy hatodik érzék: az aktualitás érzéke. Az adott perczet felfogni, átérzeni, teljesíteni nem lehet. Történetírója lenni egy percznek, nem kiesinyeljétek ezt a feladatot. Időben kisesi, de térben és hangulatban átkarolja az egész mindenséget. A horizonunk öt világrész; és ssivünk az a gyűjtőlenese, mely egységes képpé foglalja össze a mindenség egy perczének sugarait. Nem is mesterség ez, hanem művészet, amelynek kevés a mestere, de amelynek nem lehetnek kontárjai. Mert hogy éhen ne haljon már zsenge korában, születnie kell az újságírónak.

Vészi József.

Gondolatok.

A fősvény összekuporgatja a pénzt és örzi minden czél nélkül, a pazar elfeésérli szintén minden czél nélkül. A fukarnak nincs, a pazarlónak hasztalan élvezete van pénzéből.

A fősvény visszatérhet az arany középutra, a mikor akar; a pazarló nem, ha akarná is.

A fősvény tehetné, de nem akarja, a pazarló szeretné, denem teheti. Az egyik ellenséget szerez magának, a másik jó barátokat, melyek rosszabbak az ellenségénél.

Amazt folyton emészti a vágy, hogy többre jusson, ezt a bánat, hogy már annyira jutott.

A fukarság sok rossznak a töve, a pazarlás fa, mely keserű gyümölcsöt terem.

Nemesak magad menél el,
Elvitted a szülők vidámságát;
Elvitted a legszebb remények
Gazdag bimbáját!

— **A Barcsayháza beadott utóajánlat** folytán a f. hó 17-re kitűzött árverés elhalasztatott.

— **Hangverseny a gymnasium javára.** A helybeli áll. segélyezett községi gymnasium felszerelése javára december hó elsején, szombaton, jótékonyczélú hangverseny rendeztetik, melyre fölhívjuk a nagyeredmű közönség figyelmét. A rendkívül élvezetesnek ígérkező estély műsora a következő: 1. Rákoczy Ouverture Kéler Belától. Előadja a bányatársulati zenekar. 2. Az első szerelmes levél. Monolog Irta Thewrewk Árpád. Előadja: Dombora Ilonka kisasszony. 3. Mozart: Andante a Concertból füvölára. Előadja: Előadják zongorán és füvölán: Henrich Victorné urnő és Rozehná János ur. 4. Liszt: Magyar rhapsodia. Előadja zongorán: Henrich Victorné urnő. 5. A föld és népe, Gabányitól, humoros felolvasás. Előadja Dr. Sáringer János ur. 6. Lueza napján. Rövid ifjúsági vígjáték. Személyek: Vilmos: Fischer Aladár IV. gymn. o. tanuló. Bence: Kar-da István IV. gymn. o. tanuló. Juczika: Veil Jenő II. gymn. o. tanuló. Maris szolgálo: Rotter Antal III. gymn. o. tanuló. 7. Fantasia, Lohengrin operából, Wágner R. tól. Előadja a bányatársulati zenekar. A hangverseny a Wágner szálloda nagytermében tartatik. Kezdeté 7 1/2 órakor. Beléptidj egy személyre 1 korona. Családjegy három személyre 2 korona. Fölülfizetések a jótékonyczélra való tekintettel közönnettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Az eddigi, a gymnasium javára rendezett hangversenyek fényes sikere is feljogosítanak bennünket arra a következtetésre, hogy ezen élvezetes estély a legmesszebb menő igényeket is kifogja elégíteni s a nagyeredmű közönség nagyszámú megjelenésével emelni fogja annak fényét.

— **A petrosényi gymnasiumi bizottság** f. hó 15-én d. u. 5 órakor Andreics János elnökle alatt ülést tartott s a dr. Rosenberg Ignátz, dr. Schulek Jenő és Schreiner József megbízottak által az államilag segélyezett községi gymnasium állomositása és a nyilvánosság jog megadása érdekében szerkesztett memorandumot egyhangú helyesléssel elfogadta és elhatározta, hogy azt, küldöttség által nyújtja be a kultuszminiszternek. Értesülésünk szerint a küldöttség Andreics János bányai-igazgató, — gymn. biz. elnök vezetése alatt még e hó folyamán a székes fővárosba fog utazni s a kinyomtatandó emlékiratot a fővárosi lapoknak megküldi s ezeket, valamint ügyük több nagybefolyású barátját törekvésünk támogatására felkéri. A gymn. bizottság bányásziskola létesítése érdekében is megtette a kezdeményező intézkedéseket. Legközelebb ismertetni fogjuk az emlékiratot.

— **Petrosény község képviselőtestülete** f. hó 17-án, szombaton délután 5 órakor, — lapunk zártakor — közgyűlést tartott, melynek tárgyaúl Andreics János és társainak írásban beadott azon indítványa tüzetett

A fukart megöli a féltés és gond, a pazarlót a kiesapongás. Fia!l pazarlóból nem ritkán vén zsugori lesz.

Hasznos tudnivalók.

Megsárgult fehéremű hófehér lesz, ha a kékítővizbe a következő vegyületet keverjük: 3 decziliter erős spiritusba keverünk 1 decziliter terpentinszeszt, jól össze kell ragni és a vízzel elkeverni 80 liter vízbe egy kanálnyit teszünk e vegyületekből. A ruhát azonban a szabadban vagy legalább világos szellős padláson kell szárítani, akkor sokkal fehérebb lesz, mint halvány fehéritővel (chlormész), ezen szer meg azon előnnyel is bír, hogy teljesen ártalmatlan.

Almát a töpörödéstől megóvni. Némely téli alma-és körtéfajok az állásban megranczosodnak, összetöpörödnek és ez által nemesak szépségükből, de jósa-gukból is sokat veszítenek, ennek pedig éppen a finomabb fajok zannak kitéve; ennek oka a nedvek elpárolgása, ettől azonban könnyen megóhatjuk, ha a gyümölcsöt hordókba, ládákba elrakjuk száraz, tiszta homokba, az edényeket pedig melybe a gyümölcsöt elhelyeztük hűs, de fagymentes helyre kell tenni.

Az ablaküvegek befagyását megátoljuk, ha a következő vegyülettel megdörzsöljük: 3 evőkanállal erős alkoholt egy kanál glycerinnel összekeversz és abba puha ruhát mártva, az üveglemezeket megdörzsölöd. Nagy hidegben az ablaküvegeket nem szabad vízzel mosni, hanem alkoholba mártott szivacs-sal.

ki, hogy a kir. járásbíróság, telekkönyvi hivatal és a m. kir. adóhivatal felállítása érdekében a magas kormányhoz felirat intézessék s benyújtásával és a kérelem teljesítésének előmozdításával egy bizottság bizsak meg, mely a gymnasium ügyében eljáró kiküldöttekhez csatlakozva, minden célra vezetőnek mutakozó módon igyekezzék oda hatni, hogy Petrozsény és az egész Zsilvölgy lakosságának ezen rég óta hangoztatott jogos vágya, kívánsága teljesüljön. Az ügy érdeméhez legközelebb újból hozzá szólnak s ugyan akkor a közgyűlésről referálunk.

— **Vérengzés Petrozsény főutcáján.** Sokszor ilusztráltuk már a mi botrányos közbiztonsági állapotunkat és nyilvánosan elítéltük azt a hallatlan közönyösséget, hogy a személy és vagyonbiztonságról semmi tekintetben és semmi irányban sem történik gondoskodás. Olvasóink egyrésze mosolyog a felsorolt eseteken, melyek nem bírnak az újdonság jellegével, annyira megszokottak, a másik rész azért tesz szemrehányást, hogy mért nincsenek azok az esetek is felemlítve, melyekről neki tudomása van. És a kik ezen elvadult állapoton segíteni hivatva volnának, kiesnylést színelve boszankodnak azon illetlenségért, hogy a lap az ő dolgukba bele avatkozik. Vélekedjék bárki, bármiként, mi teljesítjük hírlapirói kötelességünket azon biztató reményben, hogy végtére is teljesedése megy a közönség azon indokolt ohajtása: Rendőrség, jöjjön el a te országod! A folyó hó 14.-én Petrozsény főutcáján, központján lezajlott nyilvános verekedés, késelés, ordítás újabb indok arra nézve, hogy érdekesebb szemelvényeket nyilvánosságra hozzunk. Minden ily esetről nem szerezhettünk tudomást, de, ha csak a tudott esetekről referálunk, akkor is napi lapot kellene kiadnunk. De, hogy jelen tudósításunk tulajdonképpen tárgyára térjünk, álljon itt a sajnálatos tény hű ismertetése: Junger Samu és Junger Simon messzáros haragúsnak Junger Józsefre azért mert 30 krért méri a marhahus kilógramját. Nyilvánított vélekedésük szerint ezt azért teheti, mert lopott, Romániából becsempészett marhákat, sertéseket vág. Igaz e ezen állítás s ha igaz milyen körre terjed, — annak konstatálása nem a mi feladatunk. A két ifjabb Junger alkalmazottai: Mosolygó Lajos, Stanek Felix és Makay Ede messzárossegédek, a saját elhatározásukból e, vagy munkaadoik megbízásából, rálestek Junger Józsefre azon reményben, hogy rajtaérnek a csempészetben. Ott leskelődtek f. hó 13.-án éjjel ennek máleautcazi lakása körül. 14.-én hajnali 4 órájában sertés vésztést hallottak, betörték Junger József udvarára s látták, hogy az 1 javított sertést leszurt, körül néztek s még két javított sertést láttak. Egyik segéd hírt adott a csendőrségnek s a kivezényelt őrsjárat elköszözte a sertéseket s a szolgabíróság, mint csempészeket el is árvereztette a község házában f. hó 16.-án. Már Junger József udvarában kezdődött a dulakodás közte és a messzáros segédek között, de itt megakadályozta a csendőrség a komolyabb összeütközést. Később, 8 órakor a nevezett segédek a főutcán lévő messzárszékekben törtek Junger Józsefre, kit ütlegeltek, botokkal véresre verték, míg fia egy élesre fent késsel segélyére sietett s ha az éktelen lármára összesődött közönség körül többen erőszakkal meg nem akadályozták, a hatalmas erejű ifjú leszúrja az apja üzletébe betört támadókat. Az olvasó közönség iránti tekintet nem engedi, hogy a százával össze csoportosult tömegnek afölötti kifakadásait közöljük, hogy ilyesmi Petrozsény főutcáján, a község háza szomszédságában megtörténhetik fényes nappal anélkül, hogy a megzavart rend helyre állítására nézve beavatkozás történne, egy lépés is tétetné. A községi bíró és a másodjegyző közbe léptek, de a garázdálkodók kihívó puffeszkedéssel kijelentették, hogy nekik nem parancsolnak. A kézbesítők, a kikre mint rendőrökre hivatkozhatnánk, tehetetlenül és tetlenül szemléltek a magánlak, — személyes szabadság, — személy- és közbiztonság — s közrend durva megsértését. De mit is tehetett volna, midőn előjáróikat a garázdálkodók büntetlenül rendre utasíthatják. Ugyan vége lesz e valaha Petrozsényben ennek az ázsiai állapotnak?

— **Öngyilkos jelölt.** A családi viszálykodás annyira elkeserítette Geiser Gottlieb petrállai lakos bányamunkást, hogy komolyan megakart válni az élettől. Lehet azonban, hogy betegeskedése is hozzájárult az öngyilkosság gondolatának megérleléséhez. F. hó 13.-án is volt a feleségével hevesebb összeszólalkozása, ki a esete-paté után bejött Petrozsénybe gyógyversért az ura részére. Midőn visszatért az ajtót zárva találta, zörgött, de semmi neszt nem hallott. Benézett az ablakon s ott látta férjét a padozaton fekvő s arca és ruhája véres volt. Megrémülve értesítette a szomszédokat, kik

az ajtót betörték s a kiknek Geiser elmondta, hogy a konyhakéssel elakarta a nyakát metszeni, de életlen volt és nem sikerült. Dr. Sulyek nyújtotta az első orvosi segélyt s konstata, hogy a sérülés nem életveszélyes. Az öngyilkos jelöltet a társulati kórházban ápolják.

— **Bányaszerencsétlenség** történt Lupényben f. hó 10.-én a Szt. István-Törnában, melynek ember élet áldozata is van, a felrobbant bányalég két bányamunkás arcát s kezét összegegette és egy embernek mind a két lábát összezúzta a robbanás következtén leomlott szén, mely egy bányamunkást eltemetett, kit holtan találtak a széntömeg között. Az esetről azonnal jelentést tett a bányagazgatóság s az ennek folytán haldéktalanul megindított vizsgálat derítendő ki, hogy kit terhel a felelősség a bányaszerencsétlenségért

— **Postaküldemények és vasuti szállításoknál** gyakran fordulnak elő zavarok a miatt, mert a címzett község neve, nem felel meg a hivatalosan megállapított névnek, p. u.: „Szászváros” helyett „Broos,” vagy „Orestie,” „Gyula-Fehérvár” helyett „Kárlsburg” stb. van jelezve. Erre vonatkozólag a kereskedelemügyi miniszter közteszítésre hozza, hogy a posta hivatalos iratain magyar helységneveket használ és így a külföld, mikor a magyar postával érintkezik, szintén ennek megfelelően jelzi a helységneveket. A portómentes leveleket is csupán akkor továbbítják, ha magyar helységnev van rajtuk. Nemcsak a belföldi, de a nemzetközi használatra szánt helységnevtárak, távolság-mutatók, térképek stb. szintén kizárólag magyar helységneveket tartalmaznak. A postaküldeményeinek címzésénél a törvényes helységnevet használandó, mert az ennek mellőzéséből eredő késedelmekért és zavarokért a posta nem szavatol. Ezen a határokon túl azonban nem mehetünk, mert nemzetközi egyezményekhez kell alkalmazkodnunk. A külföldi posták is kötelesek a magyar, például: Bécs, Prága, Lipese, Dreza, Hága stb. címzésű leveleket és egyéb postai küldeményeket továbbítani és kézbesíteni. Ezzel szemben a magyar posta egyoldali intézkedéssel külön jogokat nem tarthat fenn és nem követelhet a saját területére nézve, Zavart okozhat továbbá a helységnevek ragozása is, p. u.: „Pujon,” „Petrozsényben,” „Lipeseben” stb. mert csak egyszerűen: Puj, Petrozsény, Lipese stb. község név használandó a címzéséknél.

— **A zengerajók alkonya.** Budapesten, f. hó 15.-én a német nyelvű dalárszűkület működése megszűnt. Betiltotta a székes-főváros rendőrhatalósága. Nincs okunk mit sajnálni annyival is inkább, mert oly sok német tragárságot és kuplét adtak elő ezekben a chantantokban, hogy valóságos botrányfészkek voltak a magyar fővárosnak. A vidéki rendőrhatalóságok bizonyára követni fogják ezt a helyén való intézkedést.

— **Köszönet nyilvánítás.** A gymnasiumi segélyknyvtár részére a következő adományok folytak be: Andreis János, Salgo-tarjáni-köszén-bánya-résztulár-szűkület, 10 — 10 kor. Henrich Viktor, Dr. Schulek Jenő, Dr. Rosenberg Ignát, Marek Mór, Vassi János, 4 — 4 kor. Dombora László, Krausz Sándor, 3 — 3 kor. Bruckner Frigyes, Dr. Halmos Béla, Priváry Géza, Szóts Mihály Striegl F. József, Husek Gyula, Hőjas József, Stanea Avram, Schreiner József, Jakabfi Rezső, Gross Herman, Tribus Antal, Radik István, Kősa Mihály, Luther Janka, Stern Adolf, Dr. Weisz József, Váradi Vilmos, Dr. Sáringer János, 2 — 2 kor. Leitner József, Nagy Miklós, Bródi Mór, 1 — 1 kor. Fogadják ezért a nemes szívű adakozók legforróbb köszönetünket.

A gymn. igazgatóság.

— **Ráomlott a földtömeg** Kampenari János munkásra, ki Hribál Venczel bányatüreg tömesi vállalkozónál dolgozott. Kampenari a hegyoldalon hányt a földet a riznába, s a többi munkások fenn dolgoztak, s midőn észre vették, hogy nagyobb földtömeg elvált, figyelmeztették Kampenarit, hogy meneküljön, de ez, vagy nem hallotta, vagy nem félt a fenyegető veszélytől és így f. hó 15.-én dél után a reászakadt földtömeg eltemetvén, szörnyet halt.

— **Halálos bányaszerencsétlenség.** Lupényben a Szent-István-törnában újabb bányaszerencsétlenség történt a hét folyamán. Lesinszky Mihály bányamunkást a leomlott földtömeg agyonütötte. A f. hó 19.-én megejtendő rendőri vizsgálat feladata lesz, hogy kit terhel a felelősség.

— **Csak 4 koronáért** 200,000 korona nyerhető. Különösen kedvező nyerési esélyeket nyújtanak az ő Felsége által engedélyezett új államsorsjáték sorsjegyei, minthogy 18,122 sorsjegy 418,640 korona készpénzben kerül egyszerre sorsolásra és a fő-

nyeremény 200,000 korona. Állami felügyelet és kezeség. Minthogy e 4 koronás sorsjegyek előreláthatólag gyorsan elfognak, ajánlatos, hogy ily sorsjegyekre szóló megrendelések a Nemzeti Pénzváltó Részvénnytársaságnál (Budapest, Gizella-tér, Haas-palota) mielőbb, de legkésőbb 8 napon belül beküldessenek. — A nevezett intézetnél osztálysorsjegyek is kaphatók eredeti áron és megjegyezzük, hogy ez egyúttal az ország legnagyobb osztálysorsjegyelárúsító helye, mely a sorsjegy-vevőknek a legnagyobb előnyöket és biztonságot nyújtja.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon megistiztelőknek, kik felejtethen **Mariska** leányunk elhalálása s temetése alkalmából részvételket bármilyen módon kifejezésre juttatni s mérhetlen fájdalomunkban vigasztalni kegyeskedtek, nóm nevében is halás köszönetemet nyilvánítom.

Petrozsény, 1900. nov. 17.

Janza Vazul.

Súlyos hetegségből felgyógyulva, Petrozsény és vidéke hazafias közönsége jó indulatának annyi bizonyítékát tapasztaltam, hogy azt meg hálálni képtelen vagyok. Különösen is legforróbb köszönetemet nyilvánítom nagyságos Andreis János bányagazgató urnak, tek. Erdély Gyula urnak, a Viktoria bánya gondnokának, tek. Oswald N. lupényi vasuti állomás főnök urnak, és Tribus Gyula petrozsenyi m. á. v. állomás főnök urnak, kegyes támogatásukért mélyen érzett hálamat ezton is kifejezésre juttatom.

Petrozsény, 1900 nov. 17.

Szinaber Gábor.

dicső szabadságharcunk nevezetesebb csatáiban részt vett,
48 as honvéd főhadnagy.

Alapos ok.

A szeged-alsórézsi külterületi templomból veesernyőről hazafelé mendegélt a mult vasárnap Gergey gazda. Utba esett Demeter Laczi koresmája, tehát be kellett oda térni, egyrészt, hogy János szomszéddal megbeszéljék a város ügyes — bajos dolgait, másrészt, hogy idei jó karczossal leöblitse a gégejére rakodott uti port. De ezen kívül még más oka is volt nem nagyon sietni haza, vagyis mert tudta, hogy gazda ide, gazda oda, de bizony ő kegyelmére éppen semmi szükség se volt otthon.

Beszélgettek, iddogáltak s egyszer csak beállt a kisbéres azzal az üzenettel hogy:

— Gazduram, gyűjjön haza, gyérök lőtt.

— Hát, hiszön jól van, akkor ugy sincs én rám semmi szükség, — nem mügyök.

Nem sokára ismét beállt a kisbéres s jelenti hogy:

— Müglött a második gyérök is.

— Akkor mög mán éppenséggel nem mék haza. És iddogáltak, politizáltak tovább.

Ismét betoppn a kisbéres:

— Gazduram, a harmadik gyérök is mög van mán.

Felállt Gergey gazda, nagy füstöt eresztett kurtaszaru makra-pipájából s fejét vakarva mondá:

— Mán látom, hogy haza köll mönni, külömben soha se lűsz vége.

Szerkesztői üzenetek.

Küzdelem az elsősegért ezim alatt mult számunkban közölt tudósításunk folytán Péter Károly zenekarvezető közteszítésre hozatni kéri, hogy Lakatos Béla zenekarával f. hó 22 -én d. u. 6 órakor a Bukarest vnnéglő termében nyilvános versenyre kiáll, hogy szakértők és a közönség bírálják meg, hogy melyiküknek vnné jobb zenekara. Erről Lakatos Béla értesülvén, szintén közteszítésre hozatni kéri, hogy a jövő hét folyamán a vidéken szerződésileg elvállalt kötelezettségét teljesíti a zenekar, a következő héten készséggel rendelkezésre áll.

Ezen mérközés bizonyára érdekelné fogja a közönséget.

HIRDETÉSEK:

Sz. 4678/900. kig.

Pályázati hirdetmény.

A hátszegi kéményseprési munka kerületben, a kéményseprési ipar gyakorlására pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy az 1884. évi XVII. t.-cz. 4 §-ában jelzett képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérésüket folyó év december hó 15-ig hivatalomhoz nyújtsák be.

A kerülethez 67 község tartozik 638 kéménynyel, székhelye HÁTSZEG. Kéményseprésért járó díjak: egy emeletes ház kéményének seprése 44 fillér, földszinti ház kéményének seprése 34 fillér, egy szoba kemence csövestől seprés 32 fillér, egy takaréktűzhely seprése 40 fillér, porcelánfűtő seprése 70 fillér, egy kémény egyszeri égetése 2 korona:

1 emeletes ház kéményének seprése évenként 5 kor 28 fil.
Földszinti ház „ „ „ 4 „ 03 „
Egy szoba kemence csövestől stb. „ 3 „ 84 „
Egy takaréktűzhely seprése „ 4 „ 80 „
Porcellánfűtő seprése „ 4 „ 20 „

Megjegyeztetik, hogy a kéményseprési szabály rendelet 3 §-a szerint, minden használatban levő kémény havonként legalább egyszer tisztítandó.

A járási főszolgabíró, mint első foku iparhatóság.

Hátszegen, 1900. évi november hó 3-án.

2—3

Pietsch Sándor,
főszolgabíró.

Könyvkötészetemet

az igényeknek megfelelően a ként rendeztem be, hogy minden, ezen szakmába vágó megbízatást a legpontosabban, legjutányosabban és a legmeszebb menő kívánalmaknak megfelelően teljesíteni képes vagyok. A legegyszerűbb- és legdişsces könyvkötészeti munkálatokat, szállagfelirat, aranyozásokat s e nemű díszmunkálatokat teljesítem s a n. é. közönség pártolását tisztelettel kérem

Figuli Antal.

Legolesobb beszerzési forrás jó óráknak 3 évi írásbeli jótállással.

Konrád János

óragyár és aranyárak szállításiháza
BRÜX (Csehország)

ajánlja legszigorubb kezességű 15 év óta legjobb hírből álló gyártmányait.

Órák, arany- és ezüstárakban

A czég a cs. és kir. birodalmi sással van kitüntetve. Birtokosa arany és ezüst kiállítás érmeknek, valamint ezekre menő írásbeli elismerő leveleknek. Az összes áruk a cs. kir. fémjelző hivataltól vannak felülvizsgálva és fémjelvezve. Megnemfelelő becsérélve vagy kívánatra a pénz visszaszolgáltatva lesz; ennél fogva minden kockázatot ki van zárva.

Valódi ezüst remt. óra frt 5.80, duplafedelű frt 7.75, jó nickel remt. óra frt 3.75; ezüst női remt. óra frt 7.75; valódi 14 kar. arany női remt. óra frt 14.—, arany gyűrűk drbja frt 2.25.

Valódi ezüst panczél-lánczok cs. és kir. fémjelzéssel 30 cm. hosszú 15 gr. nehéz súlyú frt 1.20, 20 gr. súlyú frt 1.50, 30 gr. súlyú frt 2.20.

Fizetés fejében bármely országbeli levélbélygek is elfogadtnak.

A szállítás utánvét vagy az összeg előleges beküldése ellenében történik.

Gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

16—50

V. 820/2 szám.

1900

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíróság 1899. Sp. I. 1266/4 számú végzése által Toroczky Imre puji lakos javára, Dobozy Istvánné, Tolvay Gábor és neje sereli lakosok ellen 381 kor. — fill. tőke, ennek és eddig összesen 42 kor. 56 fill. perkölttség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 610 kor. — fillérre becsült malaczok, buza, rozs, szén, zab és 120 kor. magán követelésekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 1900 V. 820/2 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Serel községben alperes lakásán leendő eszközésére

1900-ik év novemb. hó 24-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pujon, 1900. évi nov. hó 8-ik napján.

Magyar János,
kir. bír. kiküldött végrehajtó.

100—300 frtig

havonta megkereshető bármely foglalkozásu egyének által biztos- és becsületesen, tőke és risico nélkül hatóságilag engedélyezett állampapírok és sorsjegyek eladásával az ország minden helyiségében. Ajánlatok: „Könnyű kereset“ ezimen **Singer Gyula** hirdetési irodájába **Budapest, VI. Szív-6—6** uteza 56.

5450/900
kig.

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésbe jött vulkáni körjegyzőségben, Lupény székhelyel anyakönyvvezetéssel egybekötött segédjegyzői állásra, mely Lupény, Felső-Barbatyén, Hobicza-Urikány és Kimpulunyág községek anyakönyvi kerületét képezi, pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állásra képesítettek s azt elnyerni ohajtják, hogy az 1893. évi I. t.-cz. 6 §-ában előirt képességüket igazoló okmányokkal, a kellő bizonylatokkal felszerelt szabályszerű folyamodványaikat folyó év december hó 5-ig annál inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelmen kívül fognak hagyatni.

A javadalmazás az állami anyakönyvek vezetéséért 800 korona, szolgatartás 288 kor. iroda általány 100 kor., lakbér 400 kor.

A választás határnapját folyó év december hó 10-ére, reggel 9 órára tűzőm ki, a vulkáni körjegyzői irodában.

Petrozsény, 1900 nov. 6-án.

2—3

Janza Vazul,
szolgabíró

Stearoptinum

(Olaj-sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt: 2 korona.

A hatásáért kezsésséget vállal, a mi, ha elmaradna, -- a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével, vagy utánvétet megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában,

Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. II. 25.

19—20

Ny. Figuli Antal gyorsajtóján Petrosény.